

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.IX.30.466/2008/6.szám

A Magyar Köztársaság Nevében !

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Nagy Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Szeszák Gyula ügyvéd által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt 5.G.40.168/2006. szám alatt indított és másodfokon a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.021/2008/5. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.021/2008/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 180.000 (Száznyolcvanezer) forint felülvizsgálati perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 480.700 (Négyszáznyolcvanezer-hétszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

2006. március 10-én a felperes mint eladó a kivitelezői tevékenységet folytató alperessel mint vevővel értékesítési szerződést kötött. A szerződés szerint a felperes az általa forgalmazott termékeket fogyasztói áron értékesíti az alperes részére, a vételár fizetésére pedig 30 napos határidőt biztosít. A szerződés 4.5. pontjában a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a fizetési határidők teljesítése esetén az alperes részére az 1. számú mellékletben meghatározott utólagos árkedvezményt nyújt,

és erről az alperes számlájának kiegyenlítését követő 8 napon belül helyesbítő számlát bocsát ki.

A felperes keresetében 8,011.249 Ft tőke és ennek kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy 9 db számla tekintetében a felperes annak ellenére a kedvezményes egységár alapján fizetett a felperesnek vételárat, hogy a kedvezményes ár érvényesítésére a késedelmes fizetés miatt nem volt lehetőség, ezért tartozik a számla szerint fizetendő vételár és a kedvezményes vételár különbözetének megfelelő összeggel. Azt nem vitatta a felperes, hogy a kereset benyújtása előtt néhány nappal a késedelmi kamat megfizetése az alperes részéről megtörtént.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen kifogás útján megtámadta feltűnő értékaránytalanság címén a felperessel megkötött értékesítési és adásvételi szerződéseket, másodlagosan pedig arra hivatkozott, hogy azok tévedés és megtévesztés címén is érvénytelenek. Harmadlagosan a Ptk. 250.§ (1) bekezdésére alapítottnan kérte a kedvezmény elvesztésével járó joghátrány mérséklését is.

Az elsőfokú bíróság 21. sorszámú ítéletében 8,011.249 Ft és ennek kamatai tekintetében az alperest marasztalta. Az elsőfokú bíróság a kirendelt igazságügyi szakértő véleménye alapján azt állapította meg, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között nem áll fenn feltűnő értékaránytalanság, nem nyert bizonyítást, hogy a szerződéskötéskor a felperes megtévesztette volna az alperest a szerződési feltételek vonatkozásában, a Ptk. 250.§ (2) bekezdésének alkalmazását pedig az alperes alaptalanul kérte.

A másodfokú bíróság 5. sorszámú ítéletével helyes indokai alapján hagyta helyben az első fokú ítéletet. Az alperes fellebbezésében írtakra tekintettel kiemelte, hogy a vásárlásokra az írásba foglalt keretszerződés alapján került sor, az alperes ügyvezetője elismerte, hogy a vételárkedvezmény feltételeit ismerte és elfogadta és mivel a vásárlás alkalmával átadott számlák az eredeti vételárat és a kedvezményes egységárat, illetve vételárat is tartalmazták, nem volt jelentősége annak, hogy a keretszerződés 1. számú melléklete az alperes birtokába került-e.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében azt kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és ahelyett hozzon a felperes keresetét elutasító új határozatot.

Sérelmezte, hogy a bíróságok mellőzték a feltárt tényállásból adódó jogi következtetések levonását, ugyanis nem állapították meg, hogy az értékesítésre uzsorás, azaz semmis szerződés alapján került sor.

Kifogásolta, hogy a per során figyelmen kívül maradt az az alperesi állítás, hogy az értékesítési szerződés 1. számú melléklete soha nem került az alperes birtokába.

Hivatkozása szerint szerződési feltétel volt az 1 millió forintos forgalmazási limit, ami úgy értelmezhető, hogy a felperes részéről újabb szállításra és kedvezmény nyújtására csak akkor kerülhet sor, ha a keletkezett tartozás teljes kiegyenlítésre kerül. A felperes azonban nem akarta megóvni vevőit attól, hogy tartozásuk felhalmozódjon, ezért sorozatosan elnézte a "limitet" és így keverte adósságba az alperest és más partnereit.

Az alperes álláspontja szerint a szakértő megállapította, hogy a felperes a késedelem miatt csupán a törvényes mértékű késedelmi kamat megállapítására lett volna jogosult, hogy az engedmény mértékét önkényesen állapította meg a felperes, hogy a felperes drágábban adta át a perbeli vasárút az alperesnek, mint amennyiért a D. A-tól vásárolta, továbbá, hogy a felperes jogszabálysértően alkalmazott kétféle árkonstrukciót. Mindezt a másodfokú bíróságnak értékelnie kellett volna. A szakértői véleménynek ki kellett volna emelnie, hogy az alperes az engedmény mértékére nézve szerződést nem kötött, ugyanis a szerződés 1. számú mellékletét nem vette kézhez. A kedvezmény elvesztése egyébként a kedvezményes ártól 41 %-kal magasabb árat eredményezett, ez pedig már feltűnően aránytalan előnynek minősül.

Sérelmezte, hogy sem az elsőfokú-, sem a másodfokú bíróság nem értékelte J-né K. D. - az alperes üzletkötőjének - tanúvallomását, mely szerint a felperessel nettó 85 Ft fogyasztói árban állapodtak meg.

Végül hivatkozott arra, hogy lehetetlenség rámutatni arra, hogy a jogerős ítélet mely jogszabály rendelkezésébe ütközik, mert "ilyen jogi mezők" a magyar jogrendszerben "gyakorlatilag nincsenek"

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság mindenekelőtt arra mutat rá, hogy a Pp. 270.§ (2) bekezdése értelmében jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni a jogerős ítélet felülvizsgálatát, a Pp. 272.§ (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a felülvizsgálati kérelemben a jogszabálysértés megjelölése mellett kell előadni, hogy a fél mennyiben, és mely okból kívánja a határozat megváltoztatását. Amennyiben ezt a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza, akkor - a Pp. 273.§ (1) bekezdése szerint - a kérelem elutasításának van helye.

A felülvizsgálati kérelem egyetlen konkrét jogszabálysértésre, a Ptk. 202.§-ának megsértésére hivatkozott, a Legfelsőbb Bíróság szerint viszont ez okból a jogerős ítélet nem minősül jogszabálysértőnek. Az alperes a keresettel szemben nem védekezett az első fokú eljárás során azzal, hogy a kereset alapjául szolgáló

szerződés uzsorás szerződés volt, erre fellebbezésében sem hivatkozott, így a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között eljáró másodfokú bíróságnak sem kellett vizsgálnia a Ptk. 202.§-ában írtak alapulvételével a semmisség fennállását. A perbeli esetben az sem merülhetett fel, hogy az eljáró bíróságok a szerződés uzsorás voltát hivatalból észlelve az alperest ezzel kapcsolatos jogairól tájékoztassák, ugyanis nyilvánvaló, hogy nem látták fennállónak az uzsora törvényi tényállási elemeit. Egyező volt ugyanis az álláspontjuk abban, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnően nagy értékkülönbség nem állt fenn, és mivel a feltűnően aránytalan előny kikötése a Ptk. 202.§-a szerint is tényállási elem, egyértelmű, hogy önmagában a feltűnően aránytalan előny hiánya a szerződés uzsorás jellegének megállapítását kizárja. Emiatt annak sem volt jelentősége, hogy a felperes vonatkozásában meg lehet-e állapítani az uzsorás célzat fennállását azért, mert a "limit" túllépését elnézve az alperest "adósságba keverte", majd az alperes szorult helyzetét használta fel aránytalan előny szerzésére. A felülvizsgálati kérelem tárgya a jogerős ítélet. Miután a másodfokú eljárásban nem került sor a Ptk. 202.§-a szerinti semmisség vizsgálatára, és ezzel a másodfokú bíróság nem követett el mulasztásos eljárási szabálysértést sem, az alperes új tényállítása alapján a felülvizsgálati kérelemben sem lehet helye a Ptk. 202.§ szerinti semmisség vizsgálatának.

Az alperes, bár nem konkrétan, de tartalmát tekintve hivatkozott a Pp. 206.§ (1) bekezdésének megsértésére, de az ezzel kapcsolatban előadottak sem adtak alapot a jogerős ítélet megváltoztatásához.

2006. március 10-én a peres felek között szállítási keretszerződés jött létre, és az így létrejött szerződéses jogviszonyuk során az alperes megrendeléseinek elfogadásával jöttek létre azok a konkrét adásvételi szerződések, melyekre a perbeli számlák is vonatkoztak. E számlákat az alperes az áru átadásakor átvette, azok tartalmazták a nettó és bruttó egységár megjelölése mellett a fizetendő összeget, továbbá a határidőn belüli pénzügyi teljesítés esetén fizetendő kedvezményes egységárat, illetve összeget is. Erre tekintettel nem vonható kétségbe, hogy mind a tényleges, mind az árkedvezményes vételár közlése a felperes részéről megtörtént, azt a számla és az áru átvételével az alperes legalábbis hallgatólagosan elfogadta, tehát a felek között a vételár tekintetében is létrejött a megállapodás függetlenül attól, hogy a szállítási keretszerződés melléklete az alperes birtokába került-e. A megállapodás létrejöttéhez ugyanis írásbeliségre nem volt szükség, a megállapodás szóban és ráutaló magatartással is létrejöhetett. Az alperes fellebbezésében nem sérelmezte J-né K. D. tanúvallomásának figyelmen kívül hagyását - ezért erre a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozhat -, de a Legfelsőbb Bíróság szerint egyébként is okszerűen és logikusan indult ki a másodfokú bíróság abból, hogy a vételárban a számlán írtak szerint és nem attól eltérően állapodtak meg a felek.

Az alperes által ily módon elfogadott ár feltűnő értékaránytalan volta nem dönthető el azon az alapon, hogy a felperes az alperesnek eladott árut milyen egységáron szerezte be a D. A-tól. K. J-né igazságügyi szakértő véleményéből sem következik, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnő értékaránytalanság állt volna fenn, sőt a szakértői vélemény kifejezetten tartalmazta, hogy sem a kedvezményes ár, sem a számlákon érvényesített ár nem tekinthető irreálisnak. Ez a szakértői vélemény - melyet egyébként az alperes is elfogadott - nem tartalmazott olyan állítást, hogy a felperes a számlázás során jogszabálysértést követett volna el és azt sem tartalmazta, hogy a késedelmes fizetés miatt "felperesnek csupán a törvényes mértéknek megfelelő késedelmi kamatot kellett vagy lehetett volna felszámítania". Az alperes tévesen értelmezte az értékesítési szerződés 4. pontjában írt rendelkezéseket. Nem arról van szó ugyanis, hogy a felperes a fizetési határidőt elmulasztó alperestől a késedelmi kamat összegén felüli további összegeket követelne keresetében, hanem arról, hogy a felperes vételár-követelést érvényesített az alperessel szemben azért, mert az alperes vételár-fizetési kötelezettségét egy őt meg nem illető kedvezmény jogtalan igénybevétele mellett, csak részben teljesítette.

A másodfokú bíróság tehát a releváns bizonyítékok nem iratellenes és nem kirívóan okszerűtlen értékelése mellett, jogszabálysértés nélkül hagyta helyben az elsőfokú bíróság alperest marasztaló ítéletét. Ezért a Legfelsőbb Bíróság az első fokú ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó, illetékeljegyzési jogban részesült alperest a Pp. 78.§ (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése, valamint a 2/1968. (I. 24.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte ÁFA-val növelt, de mérsékelt összegű - az ügyvédi munkával arányban álló - ügyvédi munkadíj formájában felmerült perköltség megfizetésére a felperes javára, továbbá a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére az állam javára.

Budapest, 2009. január 27.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s. k. a tanács elnöke,
Dr. Lőrincz Györgyné s. k. előadó-bíró,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

(Hajdu Mihályné)
bírósági írnok